T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/396
KARAR NO : 2024/484
KARAR TR : 04/11/2024

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un 23/3 ve 48/5. maddeleri uyarınca verilen idari para cezası ve 731 gün süre ile sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, aracın trafikten men edilerek otoparkta muhafaza altına alınması işleminin de dava konusu yapılması nedeniyle, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. ve 27. maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : M. E. H.
Vekili : Av. M. Y.
Davalılar
Adli Yargıda : Şanlıurfa Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü
İdari Yargıda : Şanlıurfa Valiliği (İl Emniyet Müdürlüğü)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 0.86 promil alkolle araç kullandığından bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 23/3-b ve 48/5. maddeleri uyarınca hakkında düzenlenen 27/12/2023 tarih ve MB 25919556 seri-sıra sayılı ve 6.767 TL tutarındaki Trafik İdari Para Cezası karar tutanağının, ayrıca aynı tarihli ve 731 gün süre ile sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin tutanağın ve aracın trafikten men edilerek muhafaza altına alınmasına ilişkin tutanağın iptali ile el koyulan sayılı sürücü belgesinin iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliği 06/02/2024 tarih ve D.İş No:2024/326 sayılı kararı** ile, talep konusunun idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, 5326 sayılı Kanun'un 28/1-b maddesi uyarınca başvurunun reddine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine, Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 20/02/2024 tarih ve D.İş No: 2024/2122 sayılı kararı ile, itirazın kesin olarak reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Görevsizlik kararının ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Talebin 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması ve 60 günlük trafik men işleminin iptaline ilişkin olduğu anlaşılmıştır.*
>
> *Aynı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada ise; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararma ilişkin*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin

hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Yargıtay 19. Ceza Dairesi 2017/5339 Esas 2018/13401 Karar sayılı kanun yararına bozma kararında özetle; "5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27/8. maddesinde yer alan "İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülür. " şeklindeki düzenleme karşısında, somut olayda idari para cezasının yanında aracın trafikten men 'ine dair idari yaptırım kararı da verildiği ve bu karara da itirazda bulunulduğu gözetilmeden, mahkemesince görevsizlik kararı verilmesi gerekirken," şeklinde değerlendirme yapıldığı, Yargıtay 19. Ceza Dairesinin bu konuda istikrar kazanmış bir çok içtihadının olduğu anlaşılmıştır.

Dosya incelendiğinde; alkollü araç kullanan muteriz adına 27/12/2023 tarih ve MB 25919556 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, muterize 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca idari para cezası verilmiş, düzenlenen Araç Trafikten Men Tutanağı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmış, muterizin itiraz dilekçesi içeriğinden uygulanan idari para cezasına ve aracın trafikten men edilmesi işlemine itiraz ettiği kanaatine varılmıştır.

Somut olayda idari para cezasının yanında tarfikten men'ine dair idari yaptırım kararı da verildiği ve bu karara da itirazda bulunulduğu, başvuru konusu idari yaptırım kararının sulh ceza hakimliğinde incelenebilecek kararlardan olmadığının idari yargı merciinde görülecek kararlardan olduğu anlaşılmakla görevsizlik kararı verilmesine yönelik muterizin itirazına ilişkin aşağıdaki yazılı şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Talep konusunun idari yargının görev alanını ilgilendirdiği, bu nedenle başvuru konusu İdarî yaptırım kararının Sulh Ceza Hakimliğince incelenebilecek kararlardan olmadığı anlaşıldığından 5326 sayılı yasanın 28/1,b maddesi gereğince BAŞVURUNUN REDDİNE..."

3. Davacı, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesi 08/08/2024 tarih ve E.2024/440 sayılı kararı** ile, dava konusu uyuşmazlıkta adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; 27/12/2023 tarihinde saat 01:31'de da Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü ekiplerince yapılan kontrolde plakalı aracın sahibi ve sürücüsü olan davacının alkolmetre ile yapılan alkol ölçümünde 0.86 promil alkollü olduğunun tespit edildiği, belirlenen oranın Karayolları Trafik Yönetmeliğinin Ek-3'üncü maddesinin 2 fıkrasında belirtilen 0.50 promilin üzerinde olması nedeniyle söz konusu aracın trafikten men edilmesine ilişkin 27/12/2023 tarih ve BB00200020 seri numaralı tutanağın, aynı tarihli MB-25919556 sıra numaralı tutanakla 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/5. maddesi uyarınca 5.096,00-TL, aynı Kanunun 23/3-b (tescilli araca yönetmelikte belirtilen sayıda tescil plakası takmamak) maddesi uyarıca 1.671,00-TL olmak üzere toplam 6.767,00-TL idari para cezasının ve nolu sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemlerin tesis edildiği, akabinde davacının 27/12/2023 gün ve saat 02:23'de Şanlıurfa Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde kan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin

örneği üzerinde yaptırdığı tahlil sonucunda kanındaki alkol oranının (0) promil olduğunun belirlendiği, davacı tarafından, söz konusu işlemlere karşı ilk olarak Şanlıurfa 1.Sulh Ceza Hakimliğine itirazda bulunulduğu ve Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 06/02/2024 gün ve 2024/326 D.İş sayılı kararı ile başvurunun görev yönünden reddine karar verilmesi üzerine de süresi içinde davacı tarafından, 27/12/2023 tarihinde yapılan yol denetiminde alkollü araç kullandığının tespit edildiğinden bahisle söz konusu aracın trafikten men edilmesine ilişkin 27/12/2023 tarih ve BB00200020 seri numaralı tutanağın, davacı adına 6.767,00-TL trafik idari para cezası verilmesine dair 27/12/2023 tarih MB seri ve 259195556 sıra numaralı işlemin ve kendisine ait nolu sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutanağının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 12/07/2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle 2918 sayılı Kanun'un 112. maddesinde yapılan değişiklik ile maddenin yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği gibi idari para cezasına karşı Kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye de yer verilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezası ile sürücü belgesi geri alma tutanağına ve alkollü araç kullandığı tespit edilen kişinin kullandığı aracın trafik ve can güvenli açısından kısa süreli olarak trafikten men edilmesine dair işleme karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim; Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 01/04/2024 tarih ve E:2024/91, K:2024/133 sayılı kararı da bu yöndedir.

Öte yandan, işbu dava, Şanlıurfa 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 06.02.2024 tarih ve 2024/326 D. İş sayılı görev ret kararı üzerine Mahkememizde açıldığından ve Mahkememizce de işbu davada idari yargının görevli olmadığı sonucuna varıldığından mevcut bu duruma göre oluşan "olumsuz görev uyuşmazlığının" giderilmesi amacıyla dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesi gerekmektedir..."

5. Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları (adli yargı dosya sureti) Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun *"Belge ve plakaların araçlar üzerinde bulundurulması zorunluluğu"* başlıklı 23. maddesi şöyledir:

"(Değişik: 3/10/2016-KHK-676/20 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7070/18 md.)

Araç tescil belgesi ve tescil plakasının, araç üzerinde uygun durumda bulundurulması zorunludur.

Araç tescil belgesini araçta bulundurmayan veya tescil plakasını monte edilmesi gereken yerin dışında farklı bir yere takan sürücülere 92 Türk Lirası idari para cezası verilir. Araç bilgileri doğrulanıncaya ve plaka uygun yere takılıncaya kadar araç trafikten men edilir.

Yönetmelikte belirtilen nitelik veya ölçülere aykırı plaka takan, öngörülen sayıda plaka takmayan ya da farklı okunmasına veya okunamamasına neden olacak şekilde plakasında değişiklik yapan araç sahibine 412 Türk Lirası idari para cezası verilir, plakanın uygun duruma getirilmesi için 7 gün süre tanınır. Bu süre sonunda tescil plakalarını uygun duruma getirmeyenler hakkında 844 Türk Lirası idari para cezası verilir ve tescil plakası uygun duruma getirilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Tescilli aracı plakasız kullanan sürücüye 1.698 Türk Lirası idari para cezası verilir ve

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin

tescil plakası takılıncaya kadar araç trafikten men edilir.

Başka bir araca tescilli veya sahte plakayı takan veya kullananlara 5.000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve araç trafikten men edilir. Ayrıca bu kişiler Türk Ceza Kanununun 204 üncü maddesi hükmüne göre cezalandırılır."

7. 2918 sayılı Kanun'un *"Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı"* başlıklı 48. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"*(Değişik: 6/12/2006-5560/31 md.)*

(1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Saklı tutulan hükümler"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

"(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır"

11. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. ve 8. fıkraları şöyledir:

"(1) İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin

idarî yaptırım kararı kesinleşir.

(8) (Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür .”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/11/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası sureti ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL’ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacının alkollü araç kullandığı gerekçesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu’nun 23/3 ve 48/5. maddeleri uyarınca hakkında düzenlenen 27/12/2023 tarih ve MB 25919556 seri-sıra sayılı ve 6.767 TL tutarındaki Trafik İdari Para Cezası karar tutanağının, ayrıca aynı tarihli ve 731 gün süre ile sürücü belgesinin geri alınmasına ilişkin tutanağın ve aracın trafikten men edilerek muhafaza altına alınmasına ilişkin tutanağın iptali ile el koyulan sayılı sürücü belgesinin iadesi istemiyle açılmıştır.

15. Kabahatler Kanunu’nun 27. maddesinin sekizinci fıkrasında; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde, idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

16. 19/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu’nun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin

17. Uyuşmazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde, idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

18. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği ancak idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak aracın trafikten men edilerek yediemin otoparkına çekilmesi kararı da verildiği bu karar sonrası, 27/12/2023 tarihli geçici izin belgesinin düzenlendiği, bu belge ile aracın eksikliklerinin tamamlanması için tamir edileceği yere kadar götürülüp getirilmesi (plakanın uygun duruma getirilmesi) için 7 gün süreyle geçici olarak trafiğe çıkarılmasına izin verildiği ve bu kararın da her iki yargı kolunda dava konusu edildiği anlaşılmaktadır.

19. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası bir arada değerlendirildiğinde, 2918 sayılı Kanun'un 23. ve 48. maddeleri uyarınca verilen idari para cezası, 731 gün süre ile sürücü belgesinin geri alınması ve aracın trafikten men edilerek otoparka çekilmesi kararına karşı açılan davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

20. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 08/08/2024 tarih ve E.2024/440 sayılı başvurusunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Şanlıurfa 2. İdare Mahkemesinin 08/08/2024 tarih ve E.2024/440 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

04/11/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Dw9RDVN - 0pbsesg - OPtmFyg - 7coaDY= ile erişebilirsin